

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 4. De forma Baptismi,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

Quamuis apertem hæc ita sint, tamen minister, qui solemniter, & ex officio sacramentum istud confert, tenetur seruare consuetudinem Cathedralis Ecclesiæ in qua baptizat; non autem Archiepiscopalis, aut Romanæ, nisi sit exemptus; ex Palud. in 4. dist. 3. q. 3. art. 2. quem sequuntur D. Anto. 3. par. tit. 14. cap. 13. §. 1. sub finem. Tabiena Baptismus 5. n. 1. & Sotus in 4. dist. 3. quæst. vnica art. 8. conclus. 3. Quod si non faciat, nec iusta causa ipsum excuset, peccabit grauius, iuxta D. Thomam in supra citato art. 8. non tamen mortaliter, vt vult loco citato Sotus: dummodo id non faciat ex contemptu, aut cum notabili scandalo. Iusta causa autem excusans potest esse, vt in eodem nu. 1. notat Tabiena: tum honestas, vt in adultis, quos mergi non conuenitum necessitas, siue ex aquæ paucitate, siue ex debilitate ministri, qui non potest sustentare baptizandum: siue ex debilitate baptizandi, cui potest imminere mortis periculum si immergatur. Tunc enim ex D. Thoma in memorato art. 7. quantumcumque consuetudo haberet (sicut habuit adhuc suo tempore) vt baptismus per immersionem conferatur, posset per effusionem, aut asperisionem conferri.

Secundum dubium est, An ad baptismum sufficiat vnica ablutio?

20. **R**atio dubitandi esse potest, quod in cap. Si quis Presbyter, De consecr. dist. 4. perna depositionis imponatur Episcopo, vel Presbytero, trina immersione omittenti. Resolutio D. Thomæ autem est in memorato art. 8. ablutionem quidem esse baptismum essentialē, sed illius modum esse tantum accidentalem. Quod patet ex illius variatione instituta ab Ecclesia, occasione diuersarum hæreseon, prout ab ipso D. Thoma ibidem declaratum videlicet. Iam vt per immersionem fieri, tantum est modus abluionis; sic & fieri per trinam immersionem: ita ut ad necessitatē baptismi perinde vna, ac trina immersio sufficiat, ex cap. De trina, ead. dist. 4. & licet ordinarius modus conferendi baptismum fuerit per trinam immersionem: tum propter rationes, quæ ex D. August. referuntur in cap. Postquam, eadem dist. tum etiam propter præceptum Apostolorum in cit. canone, Si quis presbyter (est enim ipsorum 49. nonnullis licet verbis mutatis) tamen postea, vt inquit in eodem D. Thomas, in detestationem erroris rebaptizantium, vt Donat. statum in Concilio 4. Tolet. canone 5. constitutum est, ne baptismus fiat nisi vna immersione. Hic aduertet ex Caiet. ad eundem D. Thomam locum, & ex Soto in 4. dist. 3. quæst. vnica art. 8. in explanatione tertij argumenti: ministrum, qui intendit conferre baptismum per trinam immersionem, si in prima tantum, aut in secunda proferat integram formam verborum sacramentalium, perficere verum sacramentum baptismi, dummodo habeat, prout ad sacramentum requiritur, intentionem faciendi quod facit Ecclesia. Ratio est quia talis intentio ministri fundatur super ritu & consuetudine Ecclesiæ: in baptismo vtentis trina immersione, non tanquam essentiali, sed tanquam accidentali ceremoniam: ita ut eadem ministri intentio respiciat trinam immersionem, non tantam essentialē, sed tanquam accidentalem sacramenti ritum: quo omisso, sacramentum ipsum perinde vere perficitur: ac Sacerdos, qui aliquo casu, aut obliuione aquam vino non admiscuit in calice, vere consecrat: quia Eucharistiæ sacramento, admixtio aquæ tantum est accidentalis.

Tertium dubium est, An per immersionem sine emersione possit valide conferri Baptismus?

21. **H**ic occasionem dat difficultas, de qua in vtramque partem contententes auctores referunt Greg. à Valen. disput. 4. quæst. 1. puncto 2. versu, Septimo sequitur, & Suarez in ante memorata disput. 20. scilicet 3. An si infans in flumen, vel in puteum proiceretur cum intentione illum baptizandi, debite prolata verborum sacramentalium forma, validus esset baptismus? Quæ difficultas nulla est si in pietione, immersioni succedat emersio; vt si intra canistrum, funi alligatū in aqua proiectus statim retraheretur: quod exemplū est Angeli in verbo, Baptismus 4. §. 1. Tota ergo est, cū immersioni nõ suc-

cedit emersio, sed immerfus relinquitur suffocandus in aqua. Quod quidem constat damnabile esse, nec vsurpandum: quia non sunt facienda mala, vt eueniant bona: tamen non impedit quin baptismus ea ratione cogatus sit validus, vt idem Auctores probabiliter esse cenent, quia nihil tunc deesse videtur ad baptismi veritatem: quandoquidem cum ministri intentione requisita, concurrat vera materia & forma, & factus superque in tali casu infans abluatur. Ratione verò quæ faciunt pro parte contraria, iidem bene soluunt, nec nos remorari debent quia talis casus in praxi valde rarus est, & pene inauditus.

Quartum dubium est, An ad baptismum sufficiat qualemcumque corporis partem abluere?

Ad quod respondetur ex D. Thoma. in citata quæst. 66. art. 7. ad 3. si totum corpus non possit aqua perfundi, propter aquæ paucitatem, vel propter aliam causam (mors videlicet periculum, vel indecentiam in baptizando, aut imbecillitatem in baptizante) oportere perfundere caput, in quo vt in sede sensuum manifestatur principium vitæ animalis, seu anima, vt est sensitiua: sicut & in thorace includente partes vitales, eadem manifestatur prout est vegetatiua, seu principium alendi: quem proinde, cum caput non potest, continet perfundere (maximè in pectore quod est sedes cordis) potius quam artus, seu partes alias in quibus vitæ principium non ita manifestatur: quamuis dicat Angelus Baptismus 4. §. 2. communis teneri, quod qualitercumque attingatur baptizandus (reali scilicet tactu aquæ) sit baptizatus: quia tamen id certum non est, datur locus iterationi baptismi sub conditione, prout ex D. Thoma antea tradidimus nu. 18.

Illud restat de tota hac re monendum, nusquam eo abluionis modo vtendum esse, ex quo probabile mortis periculum baptizatus incurreret. Is enim potius est diuinæ misericordie committendus: quia non sunt facienda mala vt eueniant bona, ad Roman. 3. Neque refert quod alioqui ille morietur sine baptismo: quia quisque ex charitate debet prius consulere animæ suæ, quam alienæ. Coniicere autem alium in tale periculum, peccatum est mortale, Ceterum vix tale adesse potest, si modica aqua tepida super caput, vel faciem, vel pectus baptizandi effundatur, aut aspergatur.

CAP V T I V.

De forma Baptismi.

S V M M A R I V M.

- 23 Catholicorum sententia de forma Baptismi.
- 24 Non est de necessitate baptismi, in illius forma personam ministri exprimi.
- 25 Est autem vt exprimat personam suscipientis.
- 26 Itemque vt exprimat actus baptizandi.
- 27 Inuocatio sacrosanctæ Trinitatis est de eadem necessitate.
- 28 Eam oportet esse explicitam.
- 29 Responso ad illud quod in contrarium obicitur potest ex Actibus Apostolorum: & ex dicto Nicolai Papa. V.
- 30 De essentia forme baptismi est, vt in ea cum trinitate personarum signifi.etur natura vnitas.
- 31 Forma Baptismi in vulgari lingua esse potest, & quo modo sit coniungenda cum abluione, quodque possit esse conditio: non tamen sine necessitate.

DE forma baptismi quoad speculationem multæ sunt difficultates, inno & errores, quos refert Bellar. como 2. in lib. De baptismo cap. 3. de quibus tum ipse, tum Suarez disput. 21. tum etiam Greg. à Valen. disput. 4. quæst. 1. puncto tertio videri possunt ab auido sciendi.

Quoad praxim vero, conuenient Catholici, & tanquam de fide certum tenent propter verba Domini Mathæi vi. Baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, & Ecclesiæ definitiones, tum alias, quarum istos auctores meminere, tum valde apertas Concilij Florentini in in-

structione

instructio Armenorum, & Alexandri terti, in cap. 1. De baptismo. Tenent, inquam, istam esse formam legitimam huius sacramenti Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. In qua quatuor exprimentur. Primum quidem persona ministri, per pronomen, ego 2. persona suscipientis, per pronomen Te. 3. actio, per verbum Baptizo 4. inuocatio sanctæ Trinitatis, ut principalis agentis, per ea quæ sequuntur, In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti.

SECTIO PRIOR.

De personis, & acti one in forma baptis mi
expressis.

De persona autem ministri notandum est, quod D. Thomas in 3. par. quæst. 66. art. 5. ad 1. & expresse docet D. Anton. 3. par. tit. 14. cap. 13. §. 2. expressionem personæ ministri, cum ipsa sit tantum causa instrumentalis, non esse de necessitate sacramenti, sed solum de præcepto Ecclesiæ secundum formam usitatam Latinis: prout satis intelligitur ex eo quod Græci verum baptismum cõferant (quem admodum loco citato Concilium Florent. statuit, efficaciterque probat Suarez in ead. disput. 21. sect. 1. ubi finem) nec tamen personam baptizantis expriment. Dicunt enim: Baptizetur talis seruus. Christi in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Quæ forma Latinus vtens peccat, & quidem mortaliter ex Arnilla in verbo Baptismus, nu. 10. quia peruertit Ecclesiæ ritum. Quod maxime verum est si id faciat ex errore, quo existimet validam non esse formam apud nos usitatam: aut faciat cum scandalo. Quamquam tamen erit verum sacramentum, ut contra Innocentem, post Adrianum probat Sotus in 4. dist. 3. quæst. vnicæ art. 3. Ex his sequitur quod habet Bellar. in citato cap. 3. versus Est igitur: particulam, ego, licet non debeat à nobis omitti, quia exprimitur in forma recepta ab Ecclesiâ Latina, tamen si omittatur, baptismum esse validum: quod patet ex c. Retulerunt, De consecr. dist. 4. ubi forma, in qua pronomen: Ego non exprimitur, approbatur tanquam sufficiens ad validitatem baptismi.

De persona vero suscipientis baptismum, notandum est cum Suarez in sequenti sect. 2. dicto tertio; communem omnium sententiam esse, quod de necessitate formæ baptis mi sit, ut per eam indicetur persona quæ baptizatur. Ad quod facit cap. 1. De baptismo, in quo statuitur non esse baptismum, nisi dicatur ego te baptizo, etiam si trina immersio fiat in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti Amen. Cur autem inde similiter non colligatur, pronomen Ego, esse de necessitate formæ, glossa ibid. in verbo Ego, causam reddit: quia illius detractio non impedit quin sensus integer maneat, argumento citati cap. Retulerunt. Ad idem quoque facit Ecclesiæ traditio, & vsus communis: siquidem tam in forma qua Græci, quam in ea qua Latini vtuntur, persona suscipientis indicatur.

Accedit ratio, quia baptismus, sicut & alia sacramenta (excepta Eucharistia, quæ habet esse permanentem post consecrationem, ac extra usum) perficitur & consistit in vsu, quo materia illius ad subiectum applicatur: ideoque forma (quam oportet significare illud in quo natura sacramenti consistit) debet exprimerem materiam prout applicatur suscipienti: & consequenter exprimerem suscipientem. Quod de præcepto quidè debet à nobis fieri per pronomen Te, validus tamen est baptismus: si fieret per aliam vocem æquipollentem ei in significatione, atque sufficientem ad exprimendam personam cui actio ministri applicatur: ut si dicatur, Baptizo hunc quem, vel hunc hominem, vel hunc filium Principis, & sic de similibus, quæ ex vsu accommodatione idem valerent ac Te. Quod procedit (ut etiã post Sotum & alios notat Greg. à Valen. in citato punct. 3. versus Quamquam illa) quantumcumque contingeret errare circa determinatam personam, quæ baptizanda proponitur: ut si minister dicat, Baptizo hunc filium Petri, & proposita sit ei filia Pauli: intentio enim generalis faciendi quod facit Ecclesiâ (& ideo designandi personam quæ ei proponitur) proualeat in hac re particulari cogitationi, quam per errorem habet diuersam. Idem ex D. Thoma habet Syluest. in verbo Baptismus 3. quæst. 15. bene mouens secus esse, si quis intentionem ita dirigat in aliquem, ut illum solum nullo verò modo alium, baptizare institueret. Id quod iam attigimus in præcedentibus.

De actu porro baptizandi notandum est, conuenire quoque inter omnes, (ut adhuc præcedenti versu notat Greg. à Valen.) quod sit necessario exprimentus in forma baptismi. Id enim aperte constat ex eo quod Concilium Florent. in instruct. Armen. inter necessaria, ut baptismi sacramentum perficiatur, ponat: si exprimat actus, qui per ministrum exercetur cum sanctæ Trinitatis inuocatione.

Aduerte vero, quod etsi necesse non sit ad baptismi validitatem talem actum exprimerem per verbum, Baptizo. Sed sufficere possit aliud æquiualens, ut lauo, abluo, tingo, aut simile: ipsum tamen tanquam maxime accommodatum, etiam quando baptismus confertur vulgari lingua, retinendum esse eo modo quo longissimo iam vsu, Ecclesiâ Latinâ (æquiualentibus non carens) retinet à Græcis acceptum, & Latinum factum. Quod notans Suarez in ead. sect. 2. dicto 1. sub finem: addit non esse necessarium ad validitatem baptismi, ut id ipsum verbum vsurpetur in prima persona indicatiui modi, dicendo Baptizo; sed sufficere ut vsurpetur in persona & modo, quo actus baptizandi significetur, prout exercetur de præsentibus: dicendo v. g. Baptizaris tu, vel baptizetur iste: aut in imperatiuo præsentis temporis Baptizetur hic. Verum in praxi, oportet se conformare consuetudini receptæ.

SECTIO POSTERIOR.

De inuocatione sacrosanctæ Trinitatis, facta in
baptismi forma.

De inuocatione denique sanctissimæ Trinitatis notandum est, certum esse de fide, quod ea sit necessaria necessitate sacramenti: quia Dominus noster Mathæi vlt. Apostolus dicens. Docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, non tantum præceptum sed etiam ritum formamque baptizandi dedit: prout Ecclesiæ consuetudo est interpretata iam inde à temporibus Apostolorum: in quorum can. 49. reprobatur baptismus datus in Domini morte, quia ipse non dixit. In morte me baptizate: sed Euntes docete omnes gentes baptizantes eo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Vnde satis constat eos accepisse proposita Domini verba tanquam contentia formam baptizandi: sicut & post illos acceperunt antiqui Patres, prout constat ex eorum verbis, quæ referat Suarez in disput. 21. sect. 3. Nec obstat quod eadem verba possint alium sensum admittere (ut idem sub initium præcedentis sect. 2. ostendit) secundum quem ex illis non inferretur, baptismi formam debere talem esse, qualem diximus. Nam non agimus quomodo verba illa intelligi possint, sed quomodo intelligi debeant; nempe eo sensu quo à Christo dicta sunt. Is vero est, quam Ecclesiæ traditio, optima Scripturæ interpret. sequitur: non quem quisque sibi finxit.

Difficilis ultas est vero, num de necessitate Baptismi sit ritum personarum inuocatio explicita, qualis continetur in forma quam initio huius capituli proposuimus? an satis sit implicita, qualis continetur in hac forma. Ego te baptizo in nomine Christi; aut Te baptizo in nomine Trinitatis. Sequenda est autem sententia negantium, satis esse implicitam, ut sequuntur Bellar. & Greg. à Valen. locis citatis initio capituli, & Suarez sect. 3. tertia & quarta qui in illa pro eadem sententia plures auctores refert, ut & Henricus Summa Theolog. Moral. lib. 2. cap. 8. §. 1. littera l. Confirmatur autem ex eo, quod in cap. Si reuera, De consecr. dist. 4. statuatur rebaptizandi, quæ baptizati fuerint solummodo in nomine Domini: & in cap. Multi sunt ead. dist. improbatur baptismus datus solummodo in nomine Christi, quia ipse Dominus dixit, Ite, baptizate omnes gentes in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti: ita ut ille qui vel vnam de sancta Trinitate personam non nominaret, verum baptismi non conferret.

Accedit quod in cap. Firmiter De summa Trinit. §. Sacramentum: dicatur sacramentum baptismi, ad Dei inuocationem & indiuiduam Trinitatis, videlicet Patris, & Filii, & Spiritus sancti: consecrari in aqua. Et in cap. 1. De bapt. & eius effectu, ac in Concil. Florent. in instruct. Armeno. prescribatur forma baptismi, quam antea regulimus, in qua sit expressa, & distincta mentio singularium personarum sacro

NAL
SIS
P
V

sanctæ Trinitatis. Ad idem confirmandum Suarez addit auctoritates Patrum, & hanc rationem. Quod cum ex cap. Debitum De baptismo, baptismus sit sacramentum fidei: & ex cap. Veniens, De presbyt. non baptiz. baptismus sit fundamentum omnium sacramentorum, fiat in eo expressa professio Evangelica fidei: ideoque oporteat in eo tradendo fieri expressam inuocationem Trinitatis: quæ est primum obiectum, & fundamentum totius fidei, & principalis causa omnium sacramentorum ac mysteriorum nouæ legis.

Atque hinc sequitur primo, omnem illam mutationem per quam expressa inuocatio Trinitatis mutatur in implicitam, vel confusam, esse contra veritatem, & substantiam formæ baptismi: & ideo nullum esse baptismum, qui datur, dicendo baptizo te in nomine Dei; & secundum probabiliorē sententiam, cum etiam qui daretur in nomine Domini Iesu: vel in nomine Christi, non exprimendo alias personas. Quam sententiam locis cit. propugnant Bellarm. Gregorius à Valen. & Suarez, post plures alios quorum hic meminit. Pro ijs autem qui contrariam sequuntur, duo potissimum faciunt. Alterum, quod ex actus Apostolorum habeatur datus baptismus in nomine Christi, cap. 2. 8. 10. & 19. Alterum, quod Nicolaus Papa (prout referitur in cap. *Aquidam Iudæo, De consecr. dist. 4.*) statuerit, verum esse baptismum in nomine tantum Christi collatum, sicut in Actis Apostolorum legitur.

29. Ad quorum prius responderi potest, non esse probabile Apostolos baptizasse alia forma, quam quæ à Christo præscripta erat, quando dixit, Docete omnes gentes baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti (de qua re bene sua est in citata sect. 3. §. superfl.) ideoque baptismum datum in nomine Domini nostri Iesu Christi, non esse eo sensu intelligendum, ut existimetur quod Apostoli baptizando vterentur hac forma, Ego te baptizo in nomine Christi: sed alio sensu, qui esse potest, vel quod baptizarint in fide Christi, vel quod auctoritate Christi, vel quod in morte Christi, iuxta illud ad Rom. 6. Quicumque baptizati sumus in Christo Iesu, in morte ipsius baptizati sumus: vel quod baptismum instituto à Christo: ad differentiam baptismi Ioannis: vel denique in nomine Christi, non quidem solius, sed adiuncto etiam Patre, & Spiritu sancto dicendo fortassis, Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij eius Iesu Christi, & Spiritus sancti.

Ad posterius eadem responsio adhiberi potest. Nec obstat particula, *tantum*, in citato cap. posita, quæ ut notat Suarez, censeri potest addita ad indicandum sola Christi appellatione cum duabus alijs personis sufficienter significari secundam sacrosanctæ Trinitatis personam: dicendo, Ego te baptizo in nomine Patris, & Christi, & Spiritus Sancti. Vel dicendum est cum Soto in 4. dist. 3. quest. unica art. sexto in fine, Nicolai Papam non definiisse id, ut Pontificem; sed de eo suam explicuisse sententiam, ut priuatum Doctorem. Vbi aduertit in decretis Romanorum Pontificum spectandum esse potissimum quidnam ex instituto decernatur, non quid obiter dicatur. Nicolao autem Papæ fuisse propositam questionem, Vtrum illi, qui à quodam Iudæo essent baptizati, vere baptizati essent. Cui questionem, quod responderet, nempe esse verum baptismum, decernitur ex instituto: neque licet illud in controuersiam reuocare. Cetera vero, quoniam obiter ab eo dicuntur (quæ a quidam de illis non interrogabatur) non sunt pars fidei. Vnde Pelagius Papa cum ex instituto interrogatus esset de istius generis baptismo: vtrum scilicet valeret baptismus collatus in nomine Domini, respondit negatiue ut habetur ex cap. Si reuera, De consecr. dist. 4. atque adeo contra sententiam Nicolai Papæ, docentis baptismum collatum in nomine Christi validum esse.

30. Porro De essentia formæ baptismi est vt in ea non solum Trinitatis personarum, sed etiam naturæ vnitatis significetur: quod fit per particulam *in nomine*: ita necessariam ad hoc sacramentum, vt iudicio Syluestri, in verbo, *Baptismus*, primo quest. 11. Concl. 4. & Angel. eodem verbo 2. §. 6. & 7. vt nullus sit baptismus, si omittatur, in, vel dicatur, In nominibus. Quod bene explicatū videri potest apud Suarezium in ead. sect. 3. concl. 2. sicut & in seq. sect. 4. vtrū necessariū sit in forma baptismi tres personas sub nominibus Patris, & Filij, &

Spiritus sancti exprimere: nec sufficiat dicere, in nomine genitoris, & geniti, & ab vtroque procedere: sicut in nomine Trinitatis: aut in nomine vnus & trimi: aut in nomine trium personarum, & sic de similibus. Quæ res in speculatione quidem difficultatem habet, Scholasticis tamen in quendam præctice tamen certum est: graue peccatum esse mutationem eiusmodi faceret: tum propter verba Christi, & consuetudinem Ecclesiæ: tum propter scandalum: quod alijs adferre potest: talis præsumptio nouitas: tum etiam propterea quod sacramentum redditur dubium, itaut ipsum iterandum sit sub conditione, quemadmodum Suarez ipse sub finem eiusdem sectionis quartæ monet.

Talis vero dubii ratio consistit in eo, quod personæ diuinæ constituantur, & distinguantur per relationes paternitatis, filiationis, & spirationis, passiuæ: eademque personæ debeant in forma baptismi exprimi, si eundem eas maxime rationes, quibus constituantur, & inter se distinguuntur. Ad quam distinctionem indicandam, quia particula *&*, facit aliquid; Sylu. loco citato cum Innocentio ad cap. 1. de baptismo, sentit ea omiſſa non perſici ſacramentum, niſi ſuppleatur per aliquam æquipollentem. Quod quia aliquid habet: probabilitatis, talis omiſſio ſufficientem cauſam præteret baptismum iterandi sub conditione.

Ex dictis relinquitur, cum baptismus vulgaris lingua confertur (vt potest, immo consultum est, quando minister nescit bene proferre Latine: quod à Victoria tangit in summa, De sacram. quest. 18.) dandum esse operari, vt vtriusque verba, quæ in eo idiomaticè interpretantur proprie verba, Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. De quibus quomodo coniungi debeant cum materiæ applicatione, dicendum hic est, nisi id iam satis constaret ex dictis in proxime præced. libro cap. 3. addito eo de quod admonet Greg. à Valen. disp. 4. quest. 1. puncto 3. quia moralis vsus verborum de præſenti, non admittit, vt illud quod præceſſit, ſignificetur tanquam præſens: curandum eſſe vt forma verborum proferatur antequam ablutio finita ſit. Porro quod apud eundem ibidem explicatur habetur, baptismum diuinam institutionem non esse iterabilem, in sequen. cap. 7. commodius tradetur. Sufficit in præſentiarum notari, in Ecclesia baptizantem sub conditione eum, qui iam domi baptizatus sit, peccare mortaliter: quia iteratio baptismi sub conditione, permittitur tantum in illis, de quibus re diligenter perquisita, dubium relinquitur, an baptismum rite suscepissent. Tunc enim baptismus ille toleratur, quia non cenſetur iteratum, quod ſciri non potest eſſe factum, cap. Solemnitates 1. De consecr. dist. 1. neque interuenit temeritas præſumptionis, vbi eſt diligentia pietatis cap. Si nulla, De consecr. dist. 4. Alias autem nunquam fas eſt etiam ſub conditione baptismum alicui ministrare, iuxta cap. Cum itaque, eadem dist. 4. vbi bona ratio tangitur, quod ſcilicet iteratio baptismi aduerſetur fidei, qua profitemur vnum baptismum in remiſſione peccatorum. Accedit, quod ſi qualecumque dubium ſufficeret ad talem iterationem, ea poſſet paſſim vtriusque, cum paſſim aliq. cauſæ (eſt inſufficientes) occurrant dubitanſi, an rite adminiſtratus fuerit nobis baptismus. Vnde ſequendum eſt, quod habetur in ſeq. nu. 54.

CAPVT V.

De accidentibus Baptismi, que ritus, ceremonie illius dicuntur.

SVM MARI VM.

32. Cauſa inſtituendi ceremonias baptiſmi, & peccatum eas omittentium.
33. Reuocatio ceremoniarum baptiſmi ad tria capita.
34. Ceremonia non adhibita vt par eſt, poſtea adhibenda.
35. Tempus, locus, cultus externus miniſtri, & aque qualitas, que requiruntur ad licitam adminiſtrationem baptiſmi.
36. Documenta de patris, ſeu ſuſcipientibus baptizatum.

EXPOSITIO is quæ ad Baptismi substantiam spectant, consequenter de illius accidentibus est dicendum: quod nomine intelliguntur ritus, seu ceremonie, tanquàm debite

circum-